

Dezbateri

Salariul minim și coșul de consum pentru un trai decent

(eveniment online)

În data de 29 iunie 2020 a avut loc dezbateri „Salariul minim și coșul de consum pentru un trai decent”, organizată de Institutul European din România (IER) în parteneriat cu Euractiv Network. Evenimentul s-a desfășurat în cadrul proiectului *Rețea de corespondenți EUROFOUND: România*, finanțat de Fundația Europeană pentru Îmbunătățirea Condițiilor de Viață și Muncă (EUROFOUND), proiect implementat în perioada 2018 - 2022.

În deschidere, dna **Oana-Mihaela Mocanu**, Director general IER, a prezentat proiectul Eurofound, subliniind importanța temei dezbaterii alături de publicarea de către Agenție a raportului privind [Salariul minim garantat în plată la nivel european](#).

Moderatorul dezbaterii, dna **Nicoleta Voicu**, cercetător junior Euractiv a deschis lucrările cu o prezentare cu caracter tehnic în care a scos în evidență următoarele:

- Contextul european al dezbaterilor cu privire la salariul minim echitabil pentru lucrătorii din Uniunea Europeană ia în considerare: *Pilonul European al drepturilor sociale* (Capitolul II, Condiții de muncă echitabile, principiul 6 Salarii); *posibila propunere de către Comisia Europeană a unui instrument juridic care să garanteze că orice lucrător din UE are un salariu minim echitabil și rezoluția din octombrie 2019 privind politicile de ocupare a forței de muncă adoptată de Parlamentul European*;
- Luna ianuarie 2020 a fost marcată de prima etapă de consultare a partenerilor sociali la nivel UE de către Comisia Europeană. Obiectivul consultării a fost de a *colecta opiniile partenerilor sociali cu privire la orientarea unei acțiuni UE care să garanteze protejarea fiecărui lucrător UE cu un salariu minim adecvat*;
- A doua etapă a consultării a fost lansată în luna iunie 2020. Concluziile primei etape au arătat că *salariile minime sunt relevante la nivel european*;
- Efectele unor salarii minime *negociate corespunzător cu partenerii sociali, respectate și actualizate*;
- Inițiativa UE ar urmări să garanteze: *negocieri colective care funcționează bine, criterii clare și stabile la nivel național pentru stabilirea și actualizarea salariilor minime obligatorii, implicarea activă a partenerilor sociali, variațiile salariului minim și exceptările sunt eliminate sau limitate, cadrele naționale privind salariul minim sunt respectate efectiv*;
- Raportul Eurofound referitor la salariul minim garantat în plată la nivel european a relevat următoarele: *salariile minime din majoritatea țărilor rămân sub 60% din valoarea salariului median, 7 din 10 lucrători raportează dificultăți în a face față cheltuielilor, peste 20% din lucrători (cel mai ridicat nivel din UE) primesc salariul minim în Ungaria, Portugalia și România, lucrătorii din România, Letonia și Bulgaria primesc cel mai mic salariu minim la nivelul Uniunii*;
- Același raport menționează că, în contextul crizei COVID-19, guvernele au reacționat prin măsuri de stabilizare a venitului pentru cei afectați și că ocupațiile plătite cu salariul minim sunt cele mai afectate de criza sanitară;
- Salariul minim generează neînțelegeri în rândul sindicatelor privind modul în care acesta poate mărit la nivelul UE. Organizațiile patronale văd drept relevant un cadru clar și un ghid al actualizărilor privind salariul minim în timp ce alți parteneri sociali consideră că UE nu are mandat să intervină în domeniul salariilor;

- Doar câteva țări europene cum ar fi Irlanda, Slovenia, Regatul Unit și România folosesc un coș minim pentru stabilirea salariului minim.

Intervenția dnei **Victoria Stoiciu**, cercetător și corespondent național EUROFOUND, a arătat următoarele:

- Existența unei legi adoptate de Parlament care reglementează faptul că salariul minim se stabilește în România ținând cont de coșul de consum. Salariul minim este stabilit și în funcție de productivitatea muncii și rata inflației;
- Definirea gospodăriei de referință avută în vedere în legea referitoare la coșul de consum;
- Relația dintre salariul minim și procentul de tineri care trăiesc în același spațiu locativ cu părinții. Rata supraaglomerării în locuințele din România;
- Prezentarea studiului Fundației Friedrich Ebert privind coșul minim pentru un trai decent în România;
- Necesitatea actualizării coșului minim pentru un trai decent în România ținând cont că legea veche nu includea diferite costuri referitoare la comunicații (Internet și altele)
- Proporția lucrătorilor plătiți în România cu salariul minim și modul în care reușesc să facă față cheltuielilor;
- Existența a două abordări privind un salariu decent - în funcție de rata de sărăcie existentă în țara respectivă și cea bazată pe un coș de consum;
- Conform datelor disponibile pentru 2018, 85% din contractele de muncă active din România sunt pe o sumă mai mică de 4 400 lei brut, insuficient pentru un trai decent în concordanță cu coșul de consum.

Dnul **Adrian Dohotaru**, deputat, membru în Comisia pentru muncă și protecție socială, Camera Deputaților, a evidențiat în intervenția sa următoarele aspecte:

- Proiectul de lege privind coșul de consum a fost creat ca urmare a unei campanii *Pentru viață și muncă decentă* în colaborare cu parteneri sociali;
- Reprezentanți ai mai multor partide au susținut legea referitoare la coșul minim pentru un trai decent;
- CCR se va pronunța pe 14 iulie cu privire la proiectul de lege privind coșul minim de consum;
- Utilizarea procedurii *amicus curiae* pentru a arăta unde sunt nejustificate criticile care au dus la discutarea legii de către Curtea Constituțională;
- Existența unor opinii privind desființarea salariului minim definit prin lege în România.

Dna **Adela Șerban**, cercetător, Institutul de Sociologie, Academia Română, expert UGIR - Uniunea Generală a Industriașilor din România, a punctat în intervenția sa următoarele:

- Angajatorii optează pentru susținerea unui salariu minim ajustat și stabilit corect care să permită reprezentarea intereselor angajaților;
- Stabilirea nivelului salariului minim trebuie să țină cont de mai multe criterii: coșul minim de consum, capacitatea economică de a susține o majorare a salariului minim și altele;
- Orice majorare a salariului minim generează efecte în economie care nu se distribuie uniform. Scopul majorării salariului este creșterea nivelului de trai al angajaților;

- Anumite ramuri pot fi stimulate prin scutiri de taxe și alte facilități care să permită susținerea angajaților;
- Nevoia unei monitorizări a comportamentului antreprenorial în momentul majorării salariului minim.

Dnul **Bogdan Hossu**, Președinte, Confederația Națională Sindicală „Cartel Alfa” a menționat următoarele:

- Cea mai mare creștere a salariului minim a fost în 2004, când salariul minim în România a crescut cu 43%;
- După 2004, când s-a intrat pe o piață mult mai mare a forței de muncă, muncitorii români putând să lucreze în UE, rezultatul a fost o pierdere imensă a forței de muncă în România;
- Muncitorii români, considerând că sunt exploatați în țară, au considerat că pot fi recompensați mai bine în alte țări ale UE. Acest lucru a dus la o migrare masivă a forței de muncă, astăzi estimările vizând un număr de patru milioane de lucrători români activi în alte țări;
- Dificultatea de a motiva că salariul minim este adecvat, când, un lucrător plătit la acest nivel, după 35 de ani de muncă primește o pensie mai mică decât pensia socială;
- Salariul nu ar trebui să fie considerat o marfă în discuțiile dintre partenerii sociali;
- Munca, împreună cu capitalul, contribuie la dezvoltarea economică. Aceasta trebuie să fie reflectată și în structura de venituri pentru lucrători;
- Capitalul din România primește mult mai mult din dezvoltarea economică decât primește capitalul uman legat de acest lucru;
- Destructurarea relațiilor de muncă a dus la dificultatea negocierilor privind salariul minim garantat în plată;
- Deținătorii capitalului ar trebui să facă investiții în capitalul uman la fel cum sunt făcute investiții în tehnologie.

Secțiunea **Întrebări și răspunsuri** a scos în evidență:

- Corelația dintre creșterea permanentă a valorii cheltuielilor privind traiul și creșterea valorii salariului minim pentru a stimula munca. Coșul minim de consum va fi actualizat în concordanță cu indicele prețurilor de consum;
- Efectele pozitive sau negative ale salariului minim asupra locurilor de muncă. Cererea agregată și corelația cu creșterea salariului minim. Coșul permite modificarea sa astfel încât să poată fi incluse cheltuieli noi;
- Datele statistice iau în considerare informațiile existente în timp ce munca la negru nu este considerată. Potențialul de a diferenția salariul minim în funcție de zonă.

Sinteză realizată de

*Alexandru-Tiberiu Nica
Compartimentul Proiecte*